

GJELDER FOR STUDIEÅRET 2012/2013

ELE 3724 Ledelse og økonomisk kriminalitet

Studium

Valgkurs

Kursansvarlig

Petter Gottschalk

Institutt

Institutt for ledelse og organisasjon

Semester

Vår

Studiepoeng

7,5

Undervisningsspråk

Norsk

Innledning

Kurset skal gi studentene en grunnleggende forståelse for samspillet mellom innsikt i hvordan økonomisk kriminalitet foregår og innsikt i tiltak for å forhindre og oppklare økonomisk kriminalitet. Med utgangspunkt i teorier om økonomisk og organisert kriminalitet kombinert med norske og internasjonale eksempler, får studentene innsikt i kriminalitetsbildet på både mikronivå og makronivå for å kunne avdekke og forebygge kriminalitet. Studentene utvikler kunnskap om interne undersøkelser, granskinger og etterforskningsledelse.

Det er blitt et klart lederansvar å forhindre økonomisk kriminalitet. Likevel skjer økonomisk kriminalitet i og mellom virksomheter og individer i økende grad. Økonomisk kriminalitet er profittmotiverte, lovstridige handlinger som begås innenfor en lovlig virksomhet, av en kriminell virksomhet eller i regi av kriminelle individer. Kurset gir studentene kunnskap om hvordan økonomisk kriminalitet faktisk foregår og hvilke teorier som kan forklare virksomhetens og individens kriminelle adferd. Videre gir kurset studentene kunnskap om metoder for å forhindre og oppklare økonomisk kriminalitet. Alvorlig økonomisk kriminalitet er gjerne koblet til organisert kriminalitet, og kurset gir derfor innsikt i kriminelle organisasjoner nasjonalt og globalt.

Læringsmål

Studentene skal etter endt program ha utviklet seg i forhold til følgende mål for *personlig kunnskap* på et grunnleggende nivå:

- Kunnskap om økonomisk kriminalitet: markeder, aktører og mekanismer
- Kunnskap om kriminelle økonomiske organisasjoner: verdikonfigurasjoner, forretningsmodeller, entreprenørskap og ledelse
- Kunnskap om teoretiske, juridiske, kriminologiske, økonomiske og psykologiske perspektiver på økonomisk kriminalitet
- Kunnskap om oppklaring av kriminalitet: varsling, avdekking, undersøkelser, gransking, etterforskning og straff
- Kunnskap om forebygging av kriminalitet: etterretningsinformasjon, trusselvurderinger, sikkerhetstiltak, regelverk og retningslinjer

Studentene skal etter endt program ha utviklet seg i forhold til følgende mål for *personlige ferdigheter* på et grunnleggende nivå:

- Kunne vurdere trusler og tiltak mot økonomisk kriminalitet
- Kunne oppdage uregelmessigheter og mistenkelige transaksjoner
- Kunne gjennomføre gransking, undersøkelser, etterforskning og etterretning
- Kunne samle inn opplysninger gjennom samtaler, informasjonssystemer og eksterne kilder
- Kunne anvende verdikonfigurasjonsanalyse, konkurransekrefter og utviklingsmodeller mot økonomisk kriminalitet

Studentene skal etter endt program ha utviklet seg i forhold til følgende mål for *personlige holdninger* på et grunnleggende nivå:

- Vilje til å ta varslingsrutiner og varslere på alvor
- Evne til å sette seg inn i kriminalitetens vesen og den kriminelles motiver

- Ønske om å bidra til å redusere omfanget av økonomisk kriminalitet
- Interesse for å forstå både offer og gjerningsperson
- Nysgjerrighet i forhold til kriminalitetens årsaker og virkninger
- Reaksjon på hvitsnippkriminelle og hvitsnippkriminalitet som grov kriminalitet som aldri skal bagatelliseres

Forkunnskaper

Ingen.

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Fahsing, Ivar A. og Petter Gottschalk. 2008. Kriminelle organisasjoner : hvordan forstå organisert kriminalitet. Fagbokforlaget

Gottschalk, Petter. 2010. Ledelse og økonomisk kriminalitet. Cappelen akademisk

Anbefalt litteratur

Bøker:

Benson, Michael L., Sally S. Simpson. 2009. White-collar crime : an opportunity perspective. Routledge

Brightman, Hank J.. 2009. Today's white collar crime : legal, investigative, and theoretical perspectives. Routledge

Emneoversikt

- Eksempler på økonomisk kriminalitet
- Analyse av økonomisk kriminalitet
- Organisasjonsteorier om økonomisk kriminalitet
- Kriminologiteorier om økonomisk kriminalitet
- Organisert kriminalitet - historikk og overblikk
- Legale eller kriminelle organisasjoner og deres kultur
- Det kriminelle prosjektet
- Ledelse i kriminelle organisasjoner
- Kriminelle organisasjoners verdikonfigurasjoner
- Markedsøkonomi for organisert kriminalitet
- Utviklingsmodeller for kriminelle organisasjoner
- Analyse av organisert kokainhandel som eksempel
- Gransking av økonomisk kriminalitet
- Informasjonsskilder i etterforskning og etterretning
- Informasjonssystemer i etterretning og etterforskning
- Strategi og styring for å forebygge økonomisk kriminalitet
- Helsefarlige og kriminelle lederstiler
- Kunnskapsbasert etterretningsarbeid
- Planlegging av etterretningsstrategi
- Implementering av etterretningsstrategi

Dataverktøy

Det skal tegnes figurer som viser kausaldiagram for utviklingen i økonomisk kriminalitet over tid. Hensikten er å modellere dynamikken i bekjempelse av økonomisk kriminalitet. En variabel i kausaldiagram vil være antall lovbrudd. Kausaldiagram bygges opp ved å starte med hva som påvirker antall lovbrudd per år (årsaker) og hva disse lovbruddene fører til (virkninger). Antall lovbrudd vil inngå i flere tilbakekoblingsløkker. Kausaldiagram tegnes ved bruk av programvaren Vensim fra Ventana Systems. Denne programvaren finnes gratis tilgjengelig på www.vensim.com/freedownload.html. Kausaldiagram skal inneholde polaritet (+ og -) for hver sammenheng mellom årsak og virkning. Kausaldiagram skal angi positive (+) og negative (-) tilbakekoblingsløkker, der den positive løkken viser mulig vekst i antall lovbrudd, mens den negative løkken viser reduksjon i antall lovbrudd som følge av tiltak og innsats. Kausaldiagram skal dermed illustrere vekselvirkninger mellom hva man gjør for å redusere økonomisk kriminalitet. Kausaldiagram er en metode i systemdynamikk.

Læreprosess og tidsbruk

Kurset gjennomføres med 45 timer forelesninger. Som en del av kurset skal hver student gi en presentasjon på 15 minutter av et tema i faget for klassen. Presentasjonen vil være i form av en miniforelesning i vanlig forelesningstid.

Det vil også bli gitt innleveringsoppgaver underveis i kurset. Nærmere opplysninger om innleveringer og presentasjoner vil bli gitt ved semesterstart.

Anbefalt tidsforbruk:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse i undervisningen	45
Lese faglitteratur	55

Skrive fagoppgave	80
Innleveringer og presentasjoner	20
Anbefalt tidsbruk totalt	200

Ressursbruk

45 Forelesningstimer.

Eksamen

Kurset avsluttes med en prosjektoppgave.

Prosjektoppgaven kan løses individuelt eller i grupper på inntil 3 studenter, og utleveres i begynnelsen av semesteret.

Eksamenskode(r)

ELE 37241 - Prosjektoppgave, teller 100% for å oppnå endelig karakter i kurset ELE 3724 Ledelse og økonomisk kriminalitet, 7.5 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Under punktet eksamensinformasjon i studiehåndboken på web finnes det definisjoner av hjelpemidler ved skriftlig skoleeksamen. Legg særlig merke til bruk av kalkulator.
<http://www.bi.no/studiehandbok/hjelpemidler>

Kontinuasjon

Kontinuasjon ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Tilleggsinformasjon